

Królikowska Bożena, Burzycka-Wilk Dorota, Sobański Łukasz
Instytut Turystyki i Rekreacji Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej
Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

PIŁKA NOŻNA JAKO FORMA SPORTU DLA WSZYSTKICH

W dobie zagrożeń jakie niesie ze sobą współczesna cywilizacja szczególne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania człowieka ma celowa aktywność fizyczna uprawiana systematycznie. Zapewniając wszechstronny rozwój ma pozytywny wpływ na jakość codziennego życia. Wykorzystywanym środkiem, mogą być zajęcia rekreacyjno-sportowe, realizowane w czasie wolnym. Niektóre, jeśli spełniają oczekiwania uczestników stają się dla nich atrakcyjną formą wypoczynku po pracy, nauce. Udział w nich oprócz przyjemności i korzyści zdrowotnych, stwarza możliwość sprawdzenia posiadanych umiejętności i wymiany doświadczeń w danej dziedzinie aktywności rekreacyjnej. Głównym przedmiotem badań w pracy jest gra w piłkę nożną w kontekście formy rekreacji ruchowej. Celem była próba rozpoznania niektórych uwarunkowań (m.in. motywów, korzyści, przeszkód) rzutujących na uprawianie tej formy sportu dla wszystkich w opinii badanych mężczyzn. Metodą wykorzystaną w badaniach był sondaż diagnostyczny, techniką – ankieta i wywiad, a narzędziem - autorski kwestionariusz ankiety. Badania przeprowadzono w 2013 r., na boiskach sportowych Brzeskiego Towarzystwa Piłkarskiego w Brzegu, a także Szkoły Podstawowej w Lewinie Brzeskim (województwo opolskie). Wzięto w nich udział 110 mężczyzn grających rekreacyjnie w piłkę nożną. Jako kryterium różnicujące grupę badawczą przyjęto podział na osoby uczące się i studiujące oraz pracujące zawodowo. Uzyskane wyniki wykazały, że w zajęciach rekreacyjnych z piłki nożnej większą regularność przejawiały osoby uczące się, niż pracujące zawodowo. Najważniejsze motywy według badanych to: poprawa kondycji oraz chęć spędzenia czasu z przyjaciółmi, korzyści to mile spędzony czas w gronie przyjaciół, a także wzrost poziomu kondycji. Największymi przeszkodami, w ocenie osób pracujących to brak wolnego czasu oraz zmęczenie po pracy, a wśród uczących się - brak motywacji oraz brak zorganizowanej grupy do gry.

Słowa kluczowe: aktywność fizyczna, czas wolny, rekreacja ruchowa, sport dla wszystkich, badania ankietowe, piłka nożna, uwarunkowania, mężczyźni

Bożena Królikowska, Dorota Burzycka-Wilk, Łukasz Sobański. Футбол як форма спорту для всіх. У час загроз, що несе сучасна цивілізація особливого значення для правильного функціонування людини має цілеспрямована систематична фізична активність. Забезпечуючи усесторонній розвиток вона має позитивний вплив на якість щоденного життя. Засобом, що використовується можуть бути рекреаційно-спортивні заняття у вільний час. Деякі заняття, які оправдовують очікування учасників стають для них привабливою формою відпочинку після навчання чи роботи. Участь у них, окрім задоволення і користі для здоров'я, дає можливість перевірити свої навички та обмінятися досвідом в галузі рекреаційної діяльності.

Ключові слова: фізична активність, вільний час, рухова рекреація, спорт для всіх, анкетні дані, футбол, чоловіки.

Bożena Królikowska, Dorota Burzycka-Wilk, Łukasz Sobański. Football as a form of sport for all. In the era of the risks which are the consequences of the modern civilization particular importance for the proper functioning of the human has purposeful and systematic physical activity. It has a positive impact on the quality of everyday life and provide comprehensive development. One example of this might be recreational activities during spare time. Some, if they only meet the expectations of the participants become for them an attractive form of rest after work or study. Apart from pleasure and health benefits, participation in activities makes it possible to check their skills and exchange of experience in the field of recreational activity. The main object of research in this thesis is football in the context of forms of physical recreation. The goal was to attempt to identify some of the conditions (including the motives, benefits, barriers) that affect on the practicing this form of sport. The method used in the study was a survey diagnostic, technique - questionnaire and interview and a tool - an original questionnaire. The study was conducted in 2013, on a football fields in Brzeg which belongs to Brzeskie Towarzystwo Piłkarskie, as well as in the Primary School in Lewin Brzeski (Opole province). It was attended by 110 recreationally playing football man. As a criterion for differentiating the research group was divided for learners students and persons in employment. The results showed that in recreational football activities learners manifested greater regularity than persons in employment. The main themes according to the respondents are: to improve the condition and the desire to spend some time with friends, the benefits are pleasant time with friends, as well as an increase of the physical condition. The greatest obstacles in the opinion of working people was the lack of free time, and tiredness after work, among learners - lack of motivation and lack of an organized group to play.

Key words: physical activity, spare time, motive recreation, sport for all, questionnaire data, football, men.

Wstęp. Człowiek współczesny coraz częściej ma problemy w przystosowaniu się do otaczającego świata, odczuwa brak kontaktu z przyrodą, bliskich i nieformalnych relacji z innymi ludźmi, a przede wszystkim odpowiedniej dawki ruchu. Preferowany przez niego siedzący tryb życia ogranicza aktywność fizyczną, w wyniku czego staje się zagrożeniem dla zdrowia [2, 11, 1, 3, 4, 13]. Aby podnieść jakość życia, uzyskać optymalny stan samopoczucia, a także opóźnić procesy inwolucyjne człowiek musi nauczyć się racjonalnego wypoczynku [4]. Musi uświadomić sobie, że rekreacyjna aktywność ruchowa to konieczność życiowa [6, 1, 5, 8]. Umiejętność kreatywnego spędzania wolnego czasu to współcześnie symbol aktywnego stylu życia i warunek jego jakości [14, 10]. Ruch w odpowiedniej dawce i pożądanej formie może być realizowany w czasie wolnym jako rekreacja ruchowa – sport dla wszystkich. Aktywność rekreacyjna to wartość, dla której i dzięki której człowiek będzie mógł spełnić swoje życiowe cele [12, 7]. Coraz częściej w tychże celach, skategoryzowanych na wypoczynkowe, rekreacyjne, prozdrowotne, wykorzystuje się i przystosowuje różnego rodzaju klasyczne dyscypliny sportowe. Do „rodziny” sportów dla wszystkich zalicza się zespołowe gry sportowe, w tym jedną z bardziej popularnych gier - piłkę nożną. Zgodnie z założeniami rekreacji ruchowej gra rekreacyjna w piłkę nożną może być traktowana:

autotelicznie – dla spełnienia własnych zainteresowań, samorealizacji, jak też instrumentalnie, jako środek dbałości o zdrowie, sylwetkę, sprawność, kondycję fizyczną [9], w jednym i drugim przypadku stając się dla uczestników atrakcyjną formą wypoczynku po pracy, czy nauce. Udział w tego typu zajęciach oprócz przyjemności i korzyści zdrowotnych daje możliwość sprawdzenia posiadanych umiejętności, wymiany doświadczeń, a nawet doskonalenia techniki. Walorami piłki nożnej w działalności rekreacyjnej są: proste przepisy, element rozrywki (ma charakter towarzyski i umożliwia przyjemne spędzanie czasu), niedrogi sprzęt (piłka i teren do gry), walory zdrowotne (wysiłek fizyczny, często na powietrzu), wielopokoleniowy charakter (gra bez ograniczeń wiekowych) [15].

Materiał i metoda. Przedmiotem badań w pracy jest gra w piłkę nożną w kontekście formy rekreacji ruchowej, a ich celem rozpoznanie i porównanie niektórych jej uwarunkowań (m.in. motywów, korzyści, przeszkód) rzutujących na uprawianie tej formy sportu dla wszystkich w opinii badanych mężczyzn.

Powyższy cel rozwinięto w następujących pytaniach:

1. Czy rekreacyjna gra w piłkę nożną uprawiana jest przez badanych mężczyzn systematycznie, jak często i ile czasu przeznaczają na nią w tygodniu?
2. Jakie są motywy uprawiania tej formy sportu dla wszystkich?
3. Jakie korzyści w opinii badanych daje rekreacyjny trening piłki nożnej?
4. Co stanowi największe ograniczenia w uprawianiu tej formy rekreacji?

Sformułowano następującą hipotezę badawczą:

1. Ludzie, którzy na co dzień pracują, poświęcają mniej czasu na rekreację fizyczną niż ci, którzy uczą się i studiują.
2. Piłka nożna jest atrakcyjną formą rekreacji ruchowej – formą miłego spędzenia czasu w gronie przyjaciół.

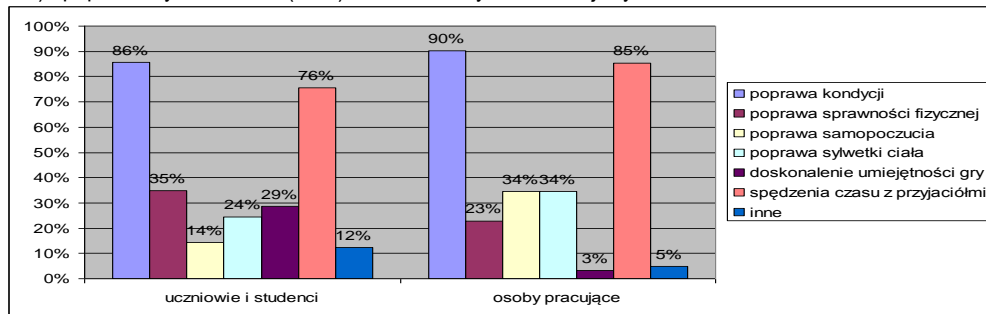
W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, wykorzystano technikę ankiety i wywiadu. Narzędziem był autorski kwestionariusz ankiety, który zawierał 14 pytań odnoszących się do poziomu i uwarunkowań gry piłkę nożną. Badania ankietowe poprzedzono krótkim objaśnieniem charakteru i celu badań oraz podkreślono ich anonimowość. W analizie statystycznej zebranego materiału liczbowego wykorzystano wskaźnik struktury (frakcji) wyrażający procent (odsetek osób) z całej badanej grupy, które wybrały określoną odpowiedź (jedną z wielu). W niektórych pytaniach respondenci mieli możliwość udzielania więcej niż jednej odpowiedzi. Wyniki badań zobrazowano na rycinach w formie histogramu. Anonimowe i dobrowolne badania zostały przeprowadzone w 2013 roku, w Brzegu oraz w Lewinie Brzeskim – miastach w województwie opolskim. Wzięło w nich udział 110 mężczyzn grających rekreacyjnie w piłkę nożną. Jako kryterium różniące grupę badawczą przyjęto podział na osoby uczące się i studiujące oraz pracujące zawodowo. Miejscem przeprowadzenia badań ankietowych były głównie boiska sportowe Brzeskiego Towarzystwa Piłkarskiego, a także Szkoły Podstawowej w Lewinie Brzeskim.

Wyniki i dyskusja. Uczestniczący w badaniach mężczyźni mieli od 18 do 32 lat. Najwięcej – 35% było w wieku 20-24 lata, 33% było w wieku 25-29 lat, 18% to mężczyźni do 19 lat, a 14% to respondenci powyżej 30 lat. Na potrzeby pracy za kryterium różniące osoby biorące udział w badaniu przyjęto to czym zajmują się oni na co dzień. Dokonano podziału na dwie grupy: osoby, które jeszcze uczą się i studiują oraz te, które pojęły już pracę zawodową. Ogólnie wiadomo, że zmiana ról społecznych w życiu człowieka ma duży wpływ na wszelkie uwarunkowania uprawiania przez niego rekreacji ruchowej. Zmienia się wówczas zakres obowiązków i podejścia do niektórych aspektów życia, na człowieku spoczywa większa odpowiedzialność, nie tylko za siebie ale bardzo często również za innych. Nieznacznie większą grupę badawczą stanowiły osoby pracujące – 55%, podczas gdy uczących się było 45%.

Ważne miejsce w problematyce rekreacyjnej aktywności fizycznej zajmuje czas wolny oraz sposób jego wykorzystania. Współcześnie istnieją duże rozbieżności między uznawanymi i realizowanymi wzorami spędzania tegoż czasu. Niestety jak wynika z licznych badań, w Polsce dominuje model bierny (telewizja, komputer, Internet). Analiza materiału badawczego w grupie osób pracujących wykazała przewagę modelu biernego wypoczynku (62%) nad czynnym (38%). W drugiej grupie ponad połowa respondentów (63%) chętniej spędza swój wolny czas aktywnie ruchowo. Do uwarunkowań aktywności ruchowej należą preferencje w zakresie wyboru form ruchowych. Jak można się domyśleć, na pierwszym miejscu w opinii wszystkich badanych znalazła się piłka nożna. Interesującym wydało się jednak, czy poza tą dyscypliną ankietowi uprawiają inne wolnoczasowe formy rekreacji ruchowej. Okazało się, że w obu grupach, najczęściej badanych preferowało pływanie (67% wśród uczących się i 52% wśród pracujących) oraz jazdę na rowerze (odpowiednio 51% i 56%). Z uzyskanych wyników badań odnoszących się do uprawiania piłki nożnej w zależności od pory roku wynika, że wszyscy badani grają w nią w sezonie letnim. Ponadto w grupie uczniów i studentów 31% zadeklarowało, że gra również w sezonie zimowym, czyli piłka nożna jest dla nich całoroczną formą rekreacji. W grupie pracujących taką opcję zaznaczyło tylko 23% ankietowanych. W sezonie zimowym, osób grających w piłkę nożną jest znacznie mniej, niż w lecie, wśród badanych aż 69% uczących się i 77% pracujących przyznało że zima jest dla nich tzw. „martwym” okresem, gdy chodzi o zajęcia piłkarskie. Wydaje się, że na taki rozkład odpowiedzi duży wpływ może mieć fakt, że w sezonie zimowym przy uprawianiu tej formy rekreacji istnieje potrzeba wynajęcia hali sportowej, co może np. ze względów finansowych stanowić pewne ograniczenie.

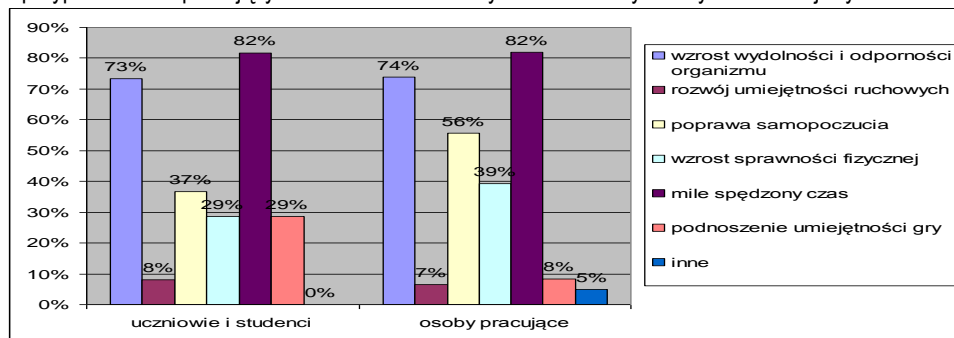
W obu grupach respondenci najczęściej deklarują grę 1 w tygodniu - wśród uczących się jest to 49%, a wśród pracujących, aż 64%. Ponadto wśród uczących się, co trzeci badany uczestniczy w zajęciach 2-3 razy tygodniu (31%), a 20% gra 2-3 razy w miesiącu. Porównując odpowiedzi uzyskane wśród pracujących można zauważyć, że 25% z tej grupy gra 2-3 razy w miesiącu, a częściej niż 1w tygodniu gra tylko 8% badanych. Elementem równorzędnym z częstotliwością jest czas poświęcany na grę w piłkę nożną w tygodniu, w aspekcie jednorazowego treningu. W obu grupach respondenci najczęściej grają w ciągu jednego spotkania od 1 do 2 godzin. W grupie uczniów i studentów w tym wymiarze czasowym gra 78% a w przypadku osób pracujących aż 92% ankietowanych. W wymiarze od 2 do 3 godzin grają tylko respondenci z pierwszej grupy (22%), co może świadczyć albo o słabszej kondycji osób pracujących, albo o mniejszej ilości posiadanego przez nich czasu wolnego. Warty podkreślenia jest, że tylko 3% osób pracujących gra w wymiarze krótszym niż 1 godzina. Nikt z ankietowanych podczas jednego spotkania nie gra powyżej 3 godzin, co nie budzi zdziwienia, przyjmując, że piłka nożna może być grą wymagającą pewnego wysiłku fizycznego, nawet w przypadku formy rekreacyjnej. Elementem mającym wpływ na pozytywny efekt końcowy treningu jest fakt jego systematycznego uprawiania. Analiza odpowiedzi na pytanie związane z tym zagadnieniem wskazuje, że znacznie większą regularność gry w piłkę nożną przejawiają osoby uczące się (67%), niż pracujące (48%). Wydaje się, że przyczyny takiego stanu rzeczy można upatrywać w większym obciążeniu obowiązkami osób pracujących, a co się z tym wiąże mniejszej ilości czasu do własnej dyspozycji. Ważnym determinantem, mającym wpływ na

podejmowanie przez człowieka aktywności ruchowej, w tym przypadku gry w piłkę nożną jest motywacja. Przeprowadzone badania wykazały, że najważniejsze czynniki w opinii obu grup zostały wytypowane tak samo. Są to poprawa kondycji za którą opowiedziało się 86% ankietowanych z grupy uczących się i 90% z pracujących oraz chęć spędzenia czasu z przyjaciółmi – tę opcję wybrało odpowiednio 76% i 85% z poszczególnych grup. Dwa kolejne motywy, które skłaniają uczniów i studentów do gry to: poprawa sprawności fizycznej (35%) oraz doskonalenie umiejętności gry w piłkę nożną (29%). Z kolei dla osób pracujących istotnymi okazały się poprawa samopoczucia (34%) i poprawa sylwetki ciała (34%). Pozostałe wyniki obrazuje rycina 1.

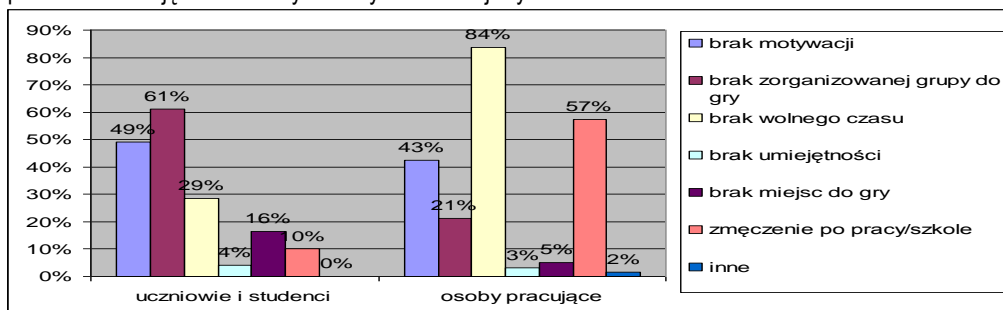
Ryc. 1. Motywy podejmowania gry w piłkę nożną

Podejmując jakąś decyzję w życiu kierujemy się zazwyczaj chęcią uzyskania określonych efektów. Jeśli oczekiwania pokrywają się z rezultatami decydujemy się na kontynuację podejmowanych działań, jeśli nie, rezygnujemy z nich. W opinii 82% ogółu badanych korzyści które czerpią oni z gry w piłkę nożną to przyjemnie spędzony czas, według 74% respondentów to zwiększanie wydolności oraz odporności organizmu. Dla ponad połowy z grupy pracujących korzyścią wynikającą z gry w piłkę nożną jest poprawa samopoczucia (56%), a dla nieco mniejszego odsetka (39%) wzrost sprawności fizycznej. Tego samego zdania w grupie uczących się jest 37%, w odniesieniu do poprawy samopoczucia i 29% w odniesieniu do wzrostu sprawności fizycznej. Jediną korzyścią, znacznie różniącą obie grupy jest podnoszenie umiejętności gry w piłkę nożną. W przypadku uczących się czynnik ten jest ważny dla 29% respondentów, a w przypadku osób pracujących ma znaczenie dla tylko 8% badanych. Wyniki obrazuje rycina 2.

Ryc. 2. Korzyści płynące z uprawiania rekreacyjnie piłki nożnej w opinii badanych

Istnieją również czynniki, które ograniczają możliwość uprawiania wybranej formy ruchowej. Analiza materiału badawczego wykazuje zróżnicowanie w odpowiedziach ankietowanych. Istotne jest tu przyjęte na potrzeby pracy kryterium grupy społecznej. Dla ponad połowy z grupy osób uczących się największą przeszkodą jest brak zorganizowanej grupy do gry (61%) oraz brak motywacji (49%). Natomiast w przypadku respondentów pracujących za najważniejszą przeszkodę uznali oni: brak wolnego czasu (84%), a w następnej kolejności zmęczenie po pracy (57%). Należy podkreślić, że jedyną przeszkodą, która w opinii ogółu badanych jest mało istotną, to brak umiejętności. Z pewnością może to świadczyć, że piłka nożna jest sportem dla wszystkich w pełni tego słowa znaczeniu, bez względu na posiadane umiejętności. Wszystkie wyniki obrazuje rycina 3.

Ryc. 3. Czynniki ograniczające rekreacyjne uprawianie piłki nożnej

4. Wnioski. Przeprowadzone badania dotyczące uwarunkowań uprawiania piłki nożnej w formie zajęć rekreacji ruchowej – sportu dla wszystkich pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków:

1. W zajęciach rekreacyjnych z piłki nożnej większą regularność przejawiały osoby uczące się, niż pracujące zawodowo. Spośród wszystkich badanych, najwięcej gra w piłkę w sezonie letnim, najczęściej trening odbywa się raz w tygodniu i trwa 1-2 godziny.

2. Badania wykazały, że najważniejsze motywy dla ogółu badanych mężczyzn to: poprawa kondycji oraz chęć spędzenia czasu z przyjaciółmi. Istotnymi w opinii młodszych uczących się respondentów okazały się również: poprawa sprawności fizycznej i doskonalenie umiejętności gry w piłkę nożną, z kolei dla grupy pracujących była to poprawa samopoczucia oraz poprawa sylwetki ciała.

3. W opinii ogółu badanych korzyści, które czerpią z gry w piłkę nożną to przede wszystkim przyjemnie spędzony czas w gronie przyjaciół, a także wzrost poziomu ich wydolności i odporności organizmu. Na kolejnych miejscach w obu grupach znalazły się też poprawa samopoczucia, a także wzrost sprawności fizycznej.

4. Największymi przeszkodami w uprawianiu rekreacyjnej gry w piłkę nożną są brak wolnego czasu oraz zmęczenie po pracy w grupie osób pracujących, a wśród uczących się to brak motywacji oraz brak zorganizowanej grupy do gry.

Obie założone w pracy hipotezy badawcze, mówiące, że:

Ludzie, którzy na co dzień pracują, poświęcają mniej czasu na rekreację fizyczną, niż ci którzy uczą się i studiują oraz, że piłka nożna jest atrakcyjną formą rekreacji ruchowej – formą milego spędzenia czasu w gronie przyjaciół potwierdziły się.

Reasumując należy zaznaczyć, że liczba przebadanych mężczyzn nie pozwala na odniesienie wyników omawianych badań na całą populację Polaków. Można je natomiast traktować jako rysujące się tendencje w podobnych zbiorowościach.

Piśmiennictwo

1. Astrand P.O. Dlaczego wysiłek? *Medycyna Sportiva*, 2000, 4 (2), 83-100.
2. Bouchard C., Shephard R.J.: *Physical activity, fitness, and health: The model and key concepts*; in Bouchard C, Shephard R.J, Shephard T. (eds) *Physical activity, fitness, and health*. Human Kinetics, Champaign, 1994, 77-88.
3. Cameron A. J., et al.: *Overweight and obesity in Australia: the 1999–2000 Australian Diabetes, Obesity and Lifestyle Study (AusDiab)*. The Medical Journal of Australia. 2003, 178, 427-432.
4. Corbin Ch.B., Corbin W.R., Welk K.A., Welk G.J.: *Fitness i Wellness. Kondycja, sprawność, zdrowie*, Poznań, Zys i S-ka, 2007, 21.
5. Dąbrowski A. (red) *Zarys teorii rekreacji ruchowej*, WSE, AWF, Warszawa 2006
6. Drabik J.: *Aktywność, sprawność i wydolność fizyczna jako mierniki zdrowia człowieka*. Gdańsk, AWF, 1997: 23-26.
7. Kozdroń E.: *Rekreacja ruchowa osób trzeciego wieku w: A Dąbrowski (red.) Zarys teorii rekreacji ruchowej*. WSE, AWF, Warszawa 2006, 108-134.
8. Kwilecka M. (red.) *Bezpośrednie funkcje rekreacji ruchowej*, Uniwersytet Warszawski Warszawa 2006, 46.
9. Mynarski W.: *Tendencje i uwarunkowania rozwoju współczesnej rekreacji i turystyki*; w: Mynarski W. (red): *Teoretyczne i empiryczne zagadnienia rekreacji i turystyki*. Katowice, AWF, 2008, 22.
10. Mynarski W., Rozpara M., Królikowska B., Puciato D., Graczykowska B.: *Ilościowe i jakościowe aspekty aktywności fizycznej*. Studia i Monografie Politechniki Opolskiej, 313, Opole 2012, 7.
11. Pate R. R. et al: *Physical activity and public health. A recommendation from the Centers for Disease Control and Prevention and the American College of Sports Medicine*. JAMA, 1995, 273 (5), 402-207.
12. Umiastowska D.: *Aktywność ruchowa jako wartość w życiu człowieka w: Śliwiński W., Tauber R.D., E. Mucha Szajek (red.) Czas wolny. Rekreacja. Turystyka. Hotelarstwo. Żywnienie (wyniki badań naukowych)*. WSH i G, Poznań 2003, 289-295.
13. Wadden T. A., Butryn M. L., Wilson C.: *Lifestyle modification for the Management of Obesity*. Gastroenterology. 2007, 132, 2226-2238.
14. Winiarski R.: *Rekreacja i czas wolny*. Łosiograf, Warszawa 2011, 11.
15. Wolańska T.: *Leksykon – sport dla wszystkich – rekreacja ruchowa*, AWF Warszawa, 1997, 61.

Podolski¹ Adam, Lukjanchenko² Mykola, Gerasymenko Svitlana²
Uniwersytet Rzeszowski, m. Rzeszów¹, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка²

ETYCZNE PROBLEMY W MEDYCZNYM POSTĘPOWANIU Z URAZAMI SPORTOWYMI

Badanie problemów etycznych w praktyce medycyny sportowej za pomocą studium przypadku angielskiego, profesjonalnego futbolu, jest centralnym celem tego artykułu. Analiza skupi się na trzech dziedzinach praktyki medycyny sportowej, która pociąga za sobą etyczne kwestie: a) pytania dotyczące świadomej zgody; b) powrót do gry po kontuzji i związana z tym opieka; c) problem dotyczący tajemnicy lekarskiej. Relacja między lekarzem (lub innego pracownika służby zdrowia) i pacjentem jest zazwyczaj oparta na trzech fundamentalnych założeniach: a) umiejętność lekarza służy wyłącznie pacjentowi; b) lekarz nie jest pośrednikiem działającym w czyimś imieniu, którego interesy mogą być sprzeczne z interesami pacjenta; c) lekarzowi można powierzyć prywatne, intymne informacje, które zachowa dla siebie kierując się tajemnicą lekarską.

Słowa kluczowe: medycyna, kontuzja, lekarz, etyka.

Подольський Адам, Лук'янченко М.І., Герасименко С.Ю. Етичні проблеми лікування спортивних травм. Стаття присвячена дослідженню етичних питань у практиці спортивної медицини через вивчення англійського професійного футболу. Проаналізовано три напрями практики спортивної медицини, щодо етичних питань: а) питання про свідому згоду; б) повернення до гри після травми і пов'язаний з цим догляд; в) проблема медичної конфіденційності. Відносини між лікарем (або іншим медичним працівником) і пацієнтом базується на трьох основних принципах: вмінням лікаря користується тільки пацієнт; лікар не може бути посередником, який діє від імені інших осіб, чий інтереси можуть вступати в конфлікт з інтересами пацієнта; лікареві може бути довірена приватна, інтимна інформація, яку він зберігає для себе, дотримуючись лікарської таємниці.

Ключові слова: медицина, травми, лікар, етика.

Podolski Adam, Lukianchenko M.I., Gerasymenko S.Y. Ethical problems in the medical demeanor with sports injuries.
The study of the ethical problems in the sports medical practice with help of case study of English professional football is the main subject of interest of this article. The analysis will concentrate on three branches of sports medical practice, that imply three ethical